

Benedékfalvi L u b y Károly tb. f. év majus 17kén élének 53 évében, özvegye hiripi Sz u h á n y i Anna pedig f. jul. 2kán földi pályája 48-dikában Nagy-Aron (Szatmár vgyében) jobb létre szenderültek 's egymás mellett hamvadnak. Amália (Péchy Ignácné) Mária (Draveczy Lászlóné) továbbá Zsigmond, Ágnes, János és Károly testvér magzatok kettős fájdalommal kesergik e' kettős veszteséget, kikben ők a' leggyöngédebb szüléket, rokonik legszivesb rokonikat, barátik, pálya-ügy-és korfeleik pedig legjobb embertársaikat ölelték. Béke övezze a' jeles pár sirormát!

F. hó 7kén tartá Torontal-megye közgyűlését Hertelendy Ignác főispán elnökle alatt. Szépen kidolgozott jelentésben adának számot hongyülesi követink az országgyűlés ügyeiről; 's ennek végeztével, érdemes volt követ Hertelendy Miksa 's derék másod-alispánunk Karácsonyi László indítványaira, a' honban közösen tisztelt zala-vármegyei követ Deák Ferenczet 's érdemei közt megöszült Palóczy László borsodvármegyei követet, a' megyei táblabírák koszorújába fűzé főispánunk. Utóbb a' mezei rendőrségről levén szó, az e' tárgyban határozat, a' törvények hirdetési idejére halasztatott. E' közben a' tisztválasztás jövőn szöba, tartatásának határideje f. é. oct. 20ikára tűzetett; azalatt a' nemességi összeíratás rendelteték-el, 's a' nemesi lajstrom-készítésre 's tisztújítási rendszabályok kidolgoztatására, választmány bizatott meg. Ez uttal a' hongyülesi követek jelentése is, a' nemesi pénztár költségén kinyomatni rendeltetett. E' közgyűlés ideje több tisztelgésre nyújtott alkalmat, miket egy szomorító jelenet előze-meg. Ugyan is a' Pécsről ide érkezett magyar-színészársaság jul. 6kán még mulattatá középszámu nézőit, midőn egy hirtelen ke-rekedett vihar esti tízedfél órakor rémitő képét villámfénynél kápráztatván egy mennykő a' kath. templom tornya keresztjére sujtott, 's néhány percz multán a' tornyot elhamvasztá. Szomorító volt e' látvány. A' bátor becske-rekiek a' torony legfelsőbb kupjában, néhány arasznyira a' tűz alatt, merészen rombolák a' földézetet, azonban minden erőködés daczárás porralón a' földél. Izzó tűzben vöröslének a' szép harangok, 's meg-megdőbent a' szív, midőn azok, koronkint egymás után, nagy robajjal lehullának. A' hívek a' szép orgonát teljesen elbonták, el nagyobb részint az oltárokat is, 's a' templomból kihordának mindent. Azonban a' tűz az egyház belsejébe nem hatott. Még másnap is füstölge a' téres kéménynyé vált toronyfal; 's most városunk e' része süket, isteni tiszteletünk vagy néma vagy csak szózatot, 's torony-óránk hallgatag mutatója ma is azon perczen áll, mellyen a' vil-lám szörnnyű parancsára el kelle némulnia. Másnap jul. 7kén hongyülesi követink tiszteletére nagy fáklyás zene tartatott; jelesb köszöntések hal-lattak és színészink szózatot zenéje zárta e' napi ünnepélyt. Szinte e' czézből igen fényes táncmultság tartatott a' nemzeti casino teremében, 's később 8kán társasági ebéd ugyanott; hol a' lakoma közepett a' fols. udvarért, 's honunk jelesbeiért áldomáoztak a' torontali szépre-jóra 's hasznosra törek-vő szép lelkek. — Színészink is eltávoznak. Kísérje szerencse pályájokat; 's tisztelje több látogató mutatónyaikat!

(Pozsony-nagyszombati vasut.) E' hazai vállolat, melly annyi ideig kétkedés tárgya volt, hatalmas siet létesülése felé. Az igazgatóság már az utóbbi nagy gyűlésen f. e. jan. 20ikán is azon örvendetes biztosítást adá a' részvényeseknek, hogy még e' nyár folytában, előleg csak Pozsony és Sz. György közt, meg fog nyitattni e' vasut, 's így nem is csodálkozhatni azon, hogy adott ígérteit teljesíteni törekszik; de mind e' mellett illő megismerést érdemel azon élénk buzgalom, mellyel a' munkát mindenütt folytatják, főleg miután ez építési év időjárása nem legkedvezőbb 's mult június-ban, lerovan az ünnep- és esős napokat, alig lehete 19 egész napot foly-vásti dolgozásra használni. A' földgyenlítés rövid idő mulva Teschen-berg salitrom-épületétől, a' pozsonyi Dunapart közelében, egészen Bazinig — tehát már jóval sz. Györgyön túl, — mintegy 11 ezer ölre, egészen elkészülend. Legtöbb dolgot adott két dombozás az ugy nevezett pokol-korcsma mellett, egy gátolás Vajnorbán, és 2 gátszakaszték Sz. György mellett. E' tárgyak kisszerűeknek látszanak ugyan, ha a' budweis-linzi, bécs-győri, vagy Ferdinand vasutvonallal összehasonlításba hozatnak; de mind e' mellett is említendők, mivel az építési anyagokat többször közép-távolság szerint mintegy 500 ölnyiről kelle szállíttatni. A' sz. györgyi két gátszakaszték, a' fűrdőház fölött 's vörös keresztnél, szerencsés fellődözésé lön e' vállolatra nézve; mert e' helyeken legalább ezer köb-ölnyi szép gránitkővet reméllnek nyerhetni, mi az e' körüli munkálatok költségét egészen fődözendi. A' szerződött kőművesek előleg is kötelezék magokat, hogy a' hidakhoz és zsilipekhez kivántató követ ölenként 3 fr. 36kr pgő-ért fogják kiszolgáltatni. A' földgyenlítési költség általánosan nem igen jövend többé 1 fr. 50krnál pgőben minden öl után, mi a' tavalyi árhoz képest soknak látszik ugyan; de tulajdonképen még sem az, mert mult évben csak a' legcsekélyebb nehézségekkel összekapcsolatott helyeket választák az illy munkákra 's csupán kézi targonczákkal dolgoztak, a' földet pedig lerakták a' vasutvonal mellett, mit most újabb költségekkel tova kell szállíttatni. Tavaly ellenben munka-eszközökre 3032 fr. 45krt költöttek pgőben, míg most minden szerződő tulajdon költség n tartozik azokat kiállítani; szóval a' nehezség ekhez képest az idén is olcsón folytatják a' dolgot. A' pályavonal vasszerűit, kocsikerekeket 's tengelyeket kivéven, a' wiesenbergi dicséretesen ismért vashámor készí i 's még eddig olly jelesül, hogy minden illy vállolat a' bocsátkozónak ajánlható. A' pozsonyi induláshely mellett a' szertár már kész, a' műhely pedig földél alatt, 's egy árurakhely készülöben. Mind ez épüle: szép modorban, de különösen erősen készült. Mi a' famunkák szilardságát illeti, e' tekintetben az egész szárazföldön egyetlen illy vállolat sem mérközhetik e' vasutéival. Az utazók számára készü i kocsikba 24 embernek van helye; előleg csak 12 illy kocsi csinálta tt a' társaság. Szóval, annyi történt már, hogy az igazgatóság által egymásután hirdetett részvény-befizetések könnyen magyarázhatni

meg. Miután e' vonal csak mintegy 6 mérföldnyi, tehát jövő nyárig bizonyosan elkészülend. Egyedül az sajnos, hogy Nagyszombatnál vége szakad e' vasutnak, holott kiterjesztetése Szeredig nagy hasznot fogna hajtani.

Nagy-Tószeg (Hájföld, v. Heufeld Torontal vármegyében.) Nagy volt a' veszély, melly f. e. majus, Isején ért bennünket 's olly retentő, millyet helységünk keletkezte óta nem látott, nem szenvedett. Az ir-tóztató zivatar, egy kukoriczaszár-garmadában támadt lángokat csodálatos hirtelenséggel néhány percz alatt mind három utczáinkra szer-tecsapván huszonkilencz nagyobb 's 15. kisebb épületet 's ezekkel szép szentegyházunk ritka idomú tornyát és födelét, díszes tanodánkat 's község-ünk minden egyéb középületeit egy délutáni időeske alatt borzasztóan elhamvasztá. Nagy vala tehát száz 's néhány házból álló falucsánkra nézve a' kár, nagy a' szerencsétlenség, nagy a' bú és szükség, mert csak könnyedén becsült lajstromunk szerint (ide nem értve az uradalmi épületeket) az elenyészett vagyon értéke 45,585 fl. 13 v. kr-ra rug; de nagy volt az e' vészre következt emberszeretet 's jöltevők kegyessége is, azért vala-mint sz. egyházunk belseje 's paplakunk teljes épségben maradtukért Ba-busnik Mihály urad. inspector, és Gaar József számtartó urának közsö-nettel tartozunk; ugy legfőkép számos kenyér-öltözet- és lakban szüköl-ködőnek szenvedését jó korán enyhítő nemeslelkű jöltevőink iránt felejteth-len hálánkat nyilván is kifejezni köteleseknek érezzük magunkat. Ezek közt különösen kiténteté magát mostani kegyes új földesurunk m. b. Bil-lot, ki alig lépvén ez uradalom birtokába 's abból eddig legkisebb hasznot sem meritvén példás bőkezűséggel a' szerencsétlenültek közt 600 ezüst főt kiosztatni, 's a' szentegyház belseje helyreállíttatására 120 ezüst főt, tanodánk építésére 280 ezüst főt 's így összesen ezer pengő forintot kü-lönös jólelkűséggel ajándékol általadatni rendelt. Ugy szinte volt előbbi kegyes földesurunk Zichy-Ferraris Boldog gr. ur, ki volt jobbágyiról kö-nyörülve emlékezőn 200 ezüst főt kegyeskedett a' kárvallottak közt ki-osztogatatni, valamint Dürr János Zichy-Ferraris gr. gazdasági tanács-noka Bécsből 25 váltó főt ajánlani sziveskedett. Áldás e' három nemes ér-zésű jöltevőre! de áldás nemeslelkű szomszédinkra is, kik inségünket enyhítve bükönnyeinket szikkasztani segítettek jószívü indulatból. Ezek-ből Masztort község adakozott 39. p. mérő buzát 's 137 fl. 52 kr. Sz. Hu-ber községe 150 ft. Charleville községe 100 főt, Szoulthurn községe 200 főt, Zsomboly (Hatzfeld) mezőváros 39 1/4 p. m. buzát, 's 181 főt Gyertyános községe 310 ft. Tóba községe 100 főt, helyben pedig a' tűz-vésztil menten maradtak 100 főt, végre az uradalmi tisztség öszvesen 145 ft. 30 krt (mind váltóban értve) nyujtani kegyeskedtek. Öröm-kö-nyekkel emlékezünk mind azon jöltevőinkről, kik illy szerencsétlenül szenvedő embertársaik legnagyobb szükségét illy emberbarátiilag fődözni ügykeztek 's késő ivadéknk is hálásan fogják áldani nemestet-teiket. Nagy-Tószeg község lelkésze, előjáróji és hités jegyzője.

KÜLÖNFÉLE: Széchenyi István gr. folytonos munkássága leg-szebb következményi hazánkban többi közt a' casino-egyesületek. Nagy-Károlyban 3 év óta létezik már illy egyesület 's haszna határtalan. 187 kü-lönböző születésű, vallásu és rangu férfi tartozik a' kitünőbb műveltség e' szép körébe, és egyesülten szépíti művelt társalgással életét. Ez egye-sület könyvtára mar is igen számos, főleg, ha tekintetbe vétetik, hogy még csak 3 év óta létezik. Általában, ki N. Károlyt néhány év óta nem látta, kellemesül leend meglepetve, több tekintetben. A' casinoépület kertjében igen díszes fűrdőt építettek, mellyben gözkészület használtatik, mi annál érdekeseb, mivel N. Károlyban csináltatott és tökéletesen megfe-lel czéljának. A' fűrdő mellett csinos terem kínálkozik kényelmeivel, mellyel díszes hely van kapcsolatban hangászok számára. A' helybeli isko-lák jelen állapotja minden emberbarátra nézve örvendetes; legújabbán a' földesasszony grófné nagylelkűsége tetemes tőkét ajánlott lány-nevelési ujdón épültre. Ezenkül találtatik N. Károlyban elemi iskola, gymnasium, rajz- és zeneiskola. Említendő még, hogy legújabbán a' selyemtenyészés is mindinkább labra kezd kapni e' városban, mi új jölléti forrásul fog az alattvalóknak használhatni. — Lőcsén jun. fogytán mentek véghez az is-kolai nyilvános próbatétek az evang. tanulmányteremben. A' Tomassek Pál tanító vezérlete alatt főnálló magyar iskola növendékei közül 27 ifjú jobba-dán eredeti szerzeményit szavalt a' többnyire kötött beszédben a' közönség előtt; a' dolgozatok nagyobb részét aránylag sikerültnek mondhatni, mi annál örvendeteseb, minthogy a' magokat illy szerében kiténtettek közt szá-mos idegen ajku növendék is találkozott. A' lányokak is kitünő haladási tanusítottak nemzeti nyelvünkben; Engel Sándor szépmegyei főjegyző nagyobb buzdításul két aranyat tűze ki jutalmul azon két lány-növendék számára, kik leginkább kiuntették magokat a' magyar nyelvben. — Brassó vidékén jul. 3kán délutáni 4 1/2 órántán kis földrengést éreztek. Egész Er-dély bő termést vár minden gabnafajbul még a' kukoriczából is, 's igen gazdag borszüretet annyi hijányos 's meddő év után. Így Ugocsa és Szat-már is.

Ipar- 's tőzsérügy: Annak, hogy az idén folyvást olly inga-tag 's tétovázó a' gyapjuár, fő okát az angol kereskedési viszonyokban kell keresni, melly az éjszakamerikai habozó pénzügy miatt jul. most is foly-vást bizzeg 's csukladoz; ugyanis hamburgi hírek szerint jul. Bikárol az angol és idegen gyapju majd egészen vevő nélkül tespedt az ottani piacon, 's csupán igen léha áron talált némi keletre. A' londoni legközelebb gyapju-árverésen 8270 m. ausztráliai, keletindiai 's reményfoki gyapju kelt ugyan el, de mind 10 — 16 pcttel csökkent áron. Az idén mintegy 7 millió fontra menend az ausztráliai gyapju szállítás. Hullba mindazáltal harmadfél millió fonttal szállítottak kevesebb gyapjut ez évben, mint 1839ben. — Sziléziából írják, mikép a' folyvást emelkedő gabnaár miatt naponkint nagyobb kedv mutatkozik fekvő jószágvételre, minek következtiben a' földek 30 pctnyi áremelkedéssel kelnek, mi némi kárpótlást nyujt a' gyapjuár csökkenté-

ért, főleg miután most már mindenütt olly jelenségek látszanak mutatkozni, mikbül alaposan áremelkedést jósolhatni a gyapjutermesztőknek. —

Ausztria.

Ö felsége az ausztriai császár 's a t. ésszardiniai király közt kötött szerződés a tudományos és művészeti munkák tulajdoni joga biztosítása ügyében: 1. sz. cikk. Az emberi lélek vagy mesterség művei és születményei, melyek a szerződő felek országában megjelennek, a szerző vagy készítő tulajdona gyanánt tekintetnek, azt élvezhetik, 's róla rendelkezhetnek. Csak magok vagy törvényes utódaik engedelmével adathatnak ki azon művek. 2. cz. Dramai művek szinte a szerző tulajdona, 's kiadásukra nézve az 1. sz. cz. alá esnek. Dramai műveket a szerző vagy utódai engedelmével nem adhatni elő, de úgy hogy ez a színi előadásra nézve már fenálló, vagy ezután kibocsátandó szabályok sérelmével ne történjék. 3. cz. A külföldön megjelent művek fordítása szinte eredetinek tekintetik a szerződő felek országában, és az 1. cz. alá tartozik. Épen ez áll az egyik szerződő fél országában megjelent munkának a másikéban leendő fordítására, ha csak a szerződő, ki a hatalmak egyikének alattvalója, fordítási szándokát ki nem jelenti, és azt hat hónap alatt valósággal meg is teszi, midőn a fordításra nézve is fenmarad tulajdonosi joga. 4. cz. Azonban a hírlapok, vagy folyóiratokban megjelent, három ívet nem haladó cikkeket, ha a kútfőt kijelölik, tüstint utánnomathatni. 5. cz. A névtelen, álnévű munkák kiadói mindaddig szerző gyanánt tartatnak, míg ez, vagy utódai tulajdon jogukat be nem bizonyítják. 6. cz. Minden munka, műdarab, zenei, színi szerzemény utánnomathatása tilos a szerz. felek országában. 7. cz. Az utánnomás olly tetemény, melly által valami munka, vagy egészen vagy egy részben, gép által, a szerző vagy törvényes utódai engedelmével nélkül újra kiadatik. — 8. cz. Az előbbi cikk értelmében nemcsak akkor történik utánnomás, midőn az eredeti munka és utánnomás közt teljes a hasonlatosság, hanem akkor is, ha ugyanazon, vagy pedig más cím alatt hasonló tárgy ugyanazon összefüggésben 's a dolgok ugyanazon felosztásával iratik. E későbbi munka, bár tetemesen öregbített is, utánnomathatnak tekintetik. 9. cz. A zenei szerzemények kivonata, új átdolgozata, vagy más hangszerekre alkalmaztatása, nem utánnomathatnak nézetik, ha az emberi lélek önálló születményének tekintethetik. 10. cz. Az utánnomásra nézve minden encyklopaediai vagy folyóirásai cikk, ha három ívnél több, önálló munkának tekintetik. 11. cz. Valami literaturai vagy tudományos munka szerzőjének joga van az ötöle választott cím használatát másnak megtiltani, ha az a közönséget a munka iránt tévedésbe hozná; illy esetben azonban nem forog fen utánnomás, hanem a szerző csupán kárpótlást követelhet. De az illy közönséges cím: szótár, szókönyv, értekezés, jegyzetek st. i. nem ad jogot a szerzőnek címeltiltásra. 12. cz. Rézmetszetek, könyvnyomtatások, emlékpénzek, továbbá a képező (plasztikai) művek és alakok az 1. cz. alá esnek. Ezen tárgyak utánnomathatása tilos, de az utánnomás akkor szabad, ha ez azon gépekkel és azon nagyságban eszközöltetik, mint az eredeti. Fősvények, szobrászati művek, rajzolatok szinte az 1. cz. alá esnek; de azon másolat, melly nyilván, 's a tulajdonos tudtával történik, nem tilos, ha csak a másoló, rossz szándokból tévedésbe nem akarná hozni másolatával a közönséget az eredeti iránt. 13. cz. A rajz, fősvény, szobrászati vagy más művészi munka készítője, vagy azok képviselője, a nélkül, hogy tulajdonosi jogukat elveszítnék, műveik metszés, öntés vagy más gépek által eszközölt kiadását átengedhetik másoknak, de az előbbi cikk sérelmével nélkül. De ha az eredetit eladják, ezen jog a vevőre megyen által, ki azzal mind addig él, míg a szerző vagy annak örökösei élhetek volna, kivéven ha másképp kötöttek. 14. cz. E jelen szerződés nem akadályozza az illető országokban azon munkák új kiadását, melyek ennek kihirdetése előtt jelentek meg; csak hogy a kiadásnak már megkezdve kell lennie, és törvényes jóváhagyást nyernie. Ha pedig a munka egy része e jelen szerződés életbe jutása előtt jelent volna meg, másik része pedig később, ez utóbbi rész utánnomathatása csak a szerző vagy ennek törvényes örökösei engedelmével történhetik; nem engedés esetében kötelezettenek a munka folytatását a részvevőknek eladni, de a már birtokukban levő kötetek eladására nem kényszeríthetnek. 15. cz. Némiké sérelmével történik az utánnomás, joguk van kárpótlást követelni. 16. cz. A szerződő hatalmak törvényeiben meglevő utánnomási büntetéseken kívül az utánnomott példányok és az e végre használtatott műszerek lefoglalhatnak és elkoboztatnak. A kárvallott e dolgokat egészen vagy egy részben kárpótlási biztosítékul követelheti. 17. cz. Az utánnomott munkák eladása mindkét országban, a fölebb említett büntetés alatt, általában tilos; a külföldön eszközölt utánnomásra is hasonló büntetés vár. 18. cz. A szerző és vevője ezen joga törvényes vagy végrendeleti örököseire az illető ország törvénye értelmében száll. Ezen jog, örökösödés útján nem járul a kir. ügyészre, 's mindkét országban a szerző halála után 30 évig áll és őtalmaztatik. 19. cz. Ezen idő a szerző halála után kijött munkákra nézve a megjelenés idejétől számított 40 évre terjesztetik. 20. cz. A tudományos intézetektől vagy egyesületektől kiadatott munkákra nézve pedig 50 évre. 21. cz. A több kötetre menő munkánál, vagy ollyannál, melly részenként adatik ki, a fölebb említett három határidő az egész munkára nézve az utolsó kötet vagy rész megjelenésétől számítottatik, azonban egyik kötet megjelenésétől a másikig három évnél több ne muljék el. Több egyes munka vagy napló gyűjteményénél, a fölebb említett határidő minden egyes kötet megjelenésétől számítottatik, fenmaradván egyébiránt ezen cikk első szakának ereje, azon munkára vagy naplóra nézve, melly maga is csak egy része az egésznek, és szinte több kötetre oszlik. 22. cz. Azon munkákra nézve, melyek kiadását a szerző elkezdte és örökösei végezték, a 40 évi idő áll, mint a szerző halála után megjelent műveknél. 23. cz. Ha a szerző

azon idő alatt, meddig munkáját eladta, meghalna, az idő kitélte után örököseit illeti a tulajdonosi jog az előbbi cikkben megszabott időig. 24. cz. A 18, 19, 20, 21. és 22. cikkben megszabott határidő után a munka a közönség jószágja lesz. A szerződő kormányoktól közre tett adatokkal, és az azoktól közvetlen vagy parancsokra kiadatott iratokkal, ha e körülmény a munkából kiviláglik, továbbra is a fenálló törvények szerint bíznak. 25. cikk. E jelen szerződés végrehajtását előmozdítandólag a szerződő hatalmak közlendik egymással azon törvényeket 's rendeleteket, melyeket a tudományos és művészi munkák tulajdonosi joga ügyében kibocsátani szükségesnek tartottak. Közlendik továbbá az egyik vagy másik féltől tett intézkedést is, hogy megtudhassák, mellyik kiadás eredeti, mellyiket adták ki hamarabb. 26. cikkely. E jelen szerződés rendeletei az illető országokban fenálló censurát és egyéb tilalmat legkevésbé sem korlátozandják, hanem azok a folyamatban levő, vagy ezután kibocsátandó szabályok szerint ezután is folytatják munkálásikat. 27. cz. A szerződő felek jelen szerződés elfogadására meghívandják a többi olasz kormányt, 's a tessini cantont is 's ezek a jóváhagyás után szerződő felek gyanánt tekintetnek. 28. cz. E jelen szerződés ereje a kicserélés és jóváhagyás idejétől számított négy évig, és még azontul hat hónapig tartand. 29. cz. E jelen szerződést ö felségöknek jóvá kell hagyniok, 's a jóváhagyás kicseréltetésének négy hét alatt, vagy ha lehet, hamarébb megtörténnie. Bécs maj. 22. 1840. Metternich. De Sambuy. Kicserélte-tett jun. 10. kén.

Amerika.

Ujyorki levelek szerint jun. Sru a pénzügy még folyvást szenvedőleg áll. A tőke halomra gyűl a pénzeszarnokban 's azon személyek kezében, kik elég biztosságot tudnak adni. De a pénz-megnem küldés, 's készpénzfizetés megszüntetése által sok kisebb nyereszkező szorongó állapotba jutott. Sokan az aratásban vetették reményöket, de már az is hiúsult 's több kereskedőház csak nagy bajjal tudja magát fentartani. Két nagy tőzserház megbuktáról beszélnek. Mindenféle portéka ára naponként sulyed, divat-cikket már épen nem is hoznak. A pennsylvániai tanács elfogala a pennsylvániai adóztatási indítványt. E szerint minden adó alatti föld és ingó vagydon minden dollárnyi értékűl egy millével rovatik meg (a mille apró rézpénz, 's ezer darab tesz egy dollárt vagy is két ezüst forintot), minden kamatra adott, vagy nyilvános vállalkozásba vert tőke és váltó minden dollártul fél millével; minden 300 dollárnyi értéket meghaladó házi készség értékűl 1/2 pcenttel, a hivatalok jövedelme 1 pcenttel 's végre a husz dollárnál többet érő órák 1/2 — 1 1/2 dollárral. Ezen adó 100 ezer dollárt hoz be évenként, 's nemcsak Pennsylvánia hitelét biztosítja, hanem a többi státusokét is, ha e példát követendik. — A bukási általános törvény ellenállásra talált a congressusban. Most minden az elnökválasztással van elfoglalva. Harrison táb. partján sokan vannak ugyan, de azért Van Buren is igen jól áll. — Mexicóban győztek az elégtelenek, 's mint beszélnek, Bustamente elnök kénytelen lesz leköszönni 's helyét Santa-Ana vagy Valencia foglalandja el.

Spanyolország.

(A francia földre lépett carlosiak.) Bordeaux, jul. 1. jén.: „Tegnapelőtt ismét 50 huszárt tereltek Ontoriából az elhíresült Mondedem vezérlete alatt Bayonneba; a maraci erősségekben azonnapi este már 1500 lefegyverzett spanyol harcos tartózkodék. Némi figyelmeztetés mellett három fő különböztető jellemvonást lehet észrevenni a spanyolokon. A durva mozdulatok, aljas és éles idomzatú vonalmak 's mosdatlan féktelen eleménczkedés minden fáradság nélkül megismertették Palillos csapatának rablót. Régóta gálya és kötéljelöltjei, rablás és gyilkolás sulyával lelkekön, gúnyolva istent és szentjeit, most is eretnekeknek ragalmazzák a velök esetleg találkozó szabadelműeket. 'S fájdalom! ez osztály épen a legszámosabb. Komor csöndes valójáról, ájtatos tartásáról könnyen megkülönböztethetni a vakbuzgó guerillót, ki a szerzetes áldása alatt félelem nélkül rohant halálra vallás és istenért. Ezek száma legesekélyebb. A 3ik osztályt azok képezik, kiket erőszakkal ragadtak el eke mellől a harcolók sorába. Annak tudása nélkül: kinek van igazsága v. kinek nincs, eleinte parancs következtében, utóbb pedig szokásból verekedtek e boldogtalanok. A tiszték, kik, Palillos vértől ázott gyilkosait kivéven, mind nemes származatúak, nagyobb részint szép külsejűek és kitünő társalgásúak, mi főleg annak tulajdonitandó, hogy az elszegényült spanyol nemesek többnyire, így okoskodtak: „Másodszülött fiam a trónkövetelő zászlajához állandó, a legifjabb pedig a királynét fogja szolgálni. Végre talán mindkettő tábornokságra emelkedik, és akármiké forduljon a koczka, legalább egyik a másikban mindenkor támaszra és védelmezőre találand. —

(Ujabb részletek a spanyol szökevényekről.) Bordeaux, jul. 2. jén. „Jogszerű férfaink nem győznek eléggé sirankozni és sohajtózni azon bánásmód miatt, mellyben Thiers a spanyol hűség áldozatit, vagy is tulajdonkép zsarnokság végrehajtó szörnyeit, részesíti. Kétségtelenül bizonyos mindazáltal, miszerint ez uraknak legalább 3 negyede nem illy bánásmódra, hanem egyenesen bitófára, vagy legalább az alkotmányosak kezébe szolgáltatásra érdemes; kiviláglik ez állítás a navai alcalde következő hivatalos jelentésébül: „Délutáni 2 órakor mintegy 900 rohana meg e szörnyek közül helységünket. Nem emberek voltak azok, hanem legmérgebb kígyók. Mintán mindent kirablottanak, valamennyi asszonyt 's hajadont férjeik és szülei szemök láttára megfertőztettek 's bor- és kéj-mámorban örjögve egyszerre több helyen folgyujták helységünket. Balmaseda maga veté az első kanócot azon házra, mellyben tobzódás közt legiszonyubb embertelenségeket vitt véghez, és a közel dombrul, trombitarivalgás és dobörgés közt szemlélté a lángok éjszakai szélétől segített pusztítását. Két óránál kevésb idő alatt 276 ház hamvadt el. Nava mindenét elveszté, csupán szabadságszeretete maradt meg, mert azt sem

zsarnoki parancs, sem gyújtogató esővéja nem irthatja ki a kellekből! A' francia hatóságok hivatalos jelentése szerint Balmaseda tisztjeinek pisztolyaikban számos lemetszett néberfűt találtak, miket azért vág-
tak le a' parázna szörnyek, mivel nem volt idejük vagy türelmök az arany
füllengőket illőn kilopni belőlök. Illy embereket minden népjogsértés
nélkül bátran bitóra lehetne függeszteni. Balmaseda jun. 30kán érkezék
postakocsin, három rendőr kíséretében Pauba. Azóta éjjelnappal min-
den lépteit két fegyveres rendőr követi. Balmaseda jó növésű, barna arcú
férfi, tekintete akaraterőt és vakmerőséget fejez ki. Öltözte egyszerű tiszt-
i kabát és vörös süveg. A' jun. 29keig Bayonneba érkezett spanyol fegy-
veresek nagyobb része Palacios és Coba vérengző hadainak halladéki, ki-
ket 15kén Concha tábornok olly vitézül szétrobbanta. Ez emberek 10 nap
alatt 125 órai utat haladtak meg, és Saint-Jean-de-Luzba érkezétkor
már háromszor 24 óraig egyetlen falatot sem ettek. Concha tábornok pihe-
nés nélkül követő nyomdokaikat, 's majd egyszerre érkezék velök a'
francia határra. Néhány pillanattal hamarább, és a' zendülők mind egy
lábig fogságba estek volna. Majd valamennyi terhelve volt minden nemű
drágasággal, miket szembetűnőleg olesón adogattak el. Régi spanyol ara-
nyakat, legalább 20 franknyi böcsüket, 5 frankért lehetne venni; 6 pár
ezüst evőkészületet 24, 'skétszer annyit egy nagy arany kereszttel együtt
50 frankért árultak. Mondedem régi guerilla-fő portugálinak mondá ma-
gát; de megismértetvén azonnal osztályosa lón a' többiek sorsának. A'
baszk tartományi hatóságok és általában egész lakosság, igen dicséretes
példát mutattak az alkalomkor. Biscaya valamennyi ifjat fegyverre szólta,
's azon utakon, merre a' zendülők futni kényszerültek, mindenütt fegyveres
földművelők őrködtek, legnagyobb elszánással ótalmazni készek lakhelyei-
ket és családikat a' futók megtámadási ellen; ezek azonban ez uttal csak
életük megmentéséről gondoskodtanak 's még rablásra sem engedhetek
magoknak időt. Guipuzcoában a' cortes követek vezérlete alatt mindenfelé
hajtó-vadászatot tartott az ifjuság a' futó carlospártiakra, és többet el-
fogott közülök. Szóval, az egész lakosság legnagyobb lelkesüléssel nyi-
latkozott a' szabadság és királyné ügye mellett. Almenara és Murviedro
egész vidékén egyetlen zendülőt sem láthatni. Naponkint 50 — 60
fegyveres 's közöttük számos főtiszt, önként hódol meg a' királynénak. Cab-
rera, a' cataloniai csapatokkal egyesülten Conquát megtámadván, a' külső
erősségeket csakhamar elfoglala és lerontá; a' főlegvárban mindaz-
által még keményen tartják magokat az alkotmányosak. Leridába azonnal
gyors hírnököt küldé a' várparancsnok, 's így reménylhetni, hogy még jó-
kor fog segély érkezni Cabrera elűzetésire. Egyébiránt ez erősség alól
egy nap alatt könnyen Franciaországba szabadulhat Cabrera, mert az
egész vidéken egyetlen alkotmányos hadsereget sem láthatni; mihelyt te-
hat nagyobb sereg érkezési hírt veendi Cabrera e' város ostrom alól föl-
szabadittatására, hihetőleg azonnal Franciaországba fog költözni, nehogy
körültre kerülvén, örökre megfosztassék rablása gyümölcseinek élvezé-
sétől. Cabrera meghitt titoknoka elpártolt urától és francia földre akart
menekülni; de szerencsétlenségire a' soriai hegységben carlosiak fogsá-
gába esett, és bizonyosan fejével fizetendi meg e' merényt. Balmaseda-
ról többi közt beszélük, miszerint mult évben, Maroto golyóji elől futamulta-
kor, hű ügyfeleivel Navába kívánt bocsátatni; honnan azonban puska-
lövésekkel utasítá őt a' lakosság vissza. Iszonyu hangon dörgé akkor Bal-
maseda e' szókát: „Ma nincs időm veletek vitázgatni; de utóbb majd talál-
ni fogok erre alkalmat!” és szavát borzasztóan meg is tartá, mert Navát
romhalommá változtatá, és lakosit halva, sebekben szenvedve, vagy
megfertőztetve hagyá, bűnpályája utolsó napjaiban.“

Anglia.

(A' birminghami dolgozók nyomasztó állapotja.) Birminghami ma-
gányos levelek szerint, a' legidősb és leggazdagabb ottani kereskedők
sem emlékeznek a' mostanihoz hasonlítható nyomasztó kereskedési álla-
potra. Az utóbbi két hónapban tizezer dolgozó és dolgozó nő jelenté magát
az egyetlen városi főlvétel-hivatalban szabadelszállítás végett Ameri-
kába; de mindnyájan elutasították. A' három főutczában mintegy 30 nagy
ház üresen áll, 's több ezer középszerű és kisebb ház a' város minden ré-
szében. A' házfalak naponkint fődvek eladási jelentésekkel, de vevők nem
igen akadnak. A' zsidóruboltok annyira rakvák minden nemű lommal, hogy
féláron is örömet szabadulnának árúiktól a' tulajdonosok. Zalogra köl-
csönzők már csupán a' legjobb zalogokat fogadják el. Több ezer dolgozó
fél, több ezer díjnegyedből él, több ezer pedig isten tudja milly eszközök-
kel bírja elkerülni az éhenhalást!

(Stanley indítványa új akadályra talált.) A' jul. 2iki alsóházi ülés-
len ismét Stanley ismét törvényjavaslata jöve vitatási szönyegre. O'Con-
nell olly módosítvánnyal lépett föl ellene, melly az egész törvény lényegét
megváltoztatná. Módosítványa megbukott ugyan; de legalább újra egy
nappal hátrább tolá Stanley javaslatát, melly ez évben már csakugyan nem
fog végbátározathoz juthatni. —

Mart. 28án kelt tudósítások szerint az amerikai kereskedők Kanton-
bul Makaóba vonulnak. Azon hír, miszerint több amerikai kapitány khinai
szolgálatba állott, és parancsuk alatt amerikai és khinai legénységgel
megrakott hajó van, egészen valósult. A' manillai amerikai alconsul és
amerikai kereskedők általában roszeják földieik ezen tettét. — Az angol
tengeri erő a' khinaiak ellen Elliot hajóvezér parancsi alatt köv. hajókból
áll: Algerine 10, Alligator 26, Blenkheim 74, Blonde 42, Childers
16, Columbine 18, Conway 26, Cruizer 16, Druid 44, Favourite 18,
Herald 26, Hyacinth 18, Larne 18, Mellville 74, Modeste 18, Nim-
rod 20, Pelorus 16, Pylades 18, Volage 26, Wanderer Wellesley 74
algúus. (mindössze. 670 algúus.) Ennyi sok algúus dörgése alkalmasint föl-

ébreszt az ég fűt mennyet álmából, és gondolkodni készíti a' földi dolgok
mulandóságáru; pedig a' keletindiai társaság még két nagy hadi gőzhajót
és több más gőzöst is küld Bombay és Kalkuttából. —

Franciaország.

(Balmaseda Paris felé utazik. Elegy.) Paris, jul. 5kén: „A' meg-
szókött félelmes guerilla-fő, Balmaseda, jul. 1jén két fegyveres rendőr-
kíséretében Panból eltávozik Paris felé, hol minden pillanatban várják
megérkezését. A' journal des Débats is hiszi már, hogy Cabrera is néhány
nap mulva Parisban leend, ámbar cataloniai magányos levelek szerint va-
lószerűnek vélik, hogy Cabrera sergét több részre osztandja, és guerilla-
háborút fog folytatni a' hegyek közt. E' hírek azonban nem igen hi-
hetni, mert a' carlosiak oktalan kegyetlensége annyira fölingerlé Spa-
nyolország valamennyi lakosit, hogy bizonyosan minden katonai segély
nélkül is tönkre zuzná őket a' nép, mihelyt apróbb csapatokra oszlanának.
— Perier, turini első követségi titoknokot fontos üzenettel az egyiptusi
basához mondják küldetendőnek. — A' f. év 2ik negyedében 119 tudós 's 72
özvegy kap tartásdíjt a' kormánytól. — Parisi lapok nagyobb része azon
véleményben egyesül, miszerint Valée tábornagy legujabb ügyetlenség
és általányosan a' kormány fonák rendeleti annyira vívék már az afrikai
figyet, hogy legfőlebb egy év lefolyása alatt vagy le mondani lesz kényte-
len a' kormány Algir bírásáról, vagy pedig végkép megrontandja Fran-
ciaországot e' távul gyarmat miatt. 12 ügyes hadvezér veszté már hírét
's nevét Algirban, és mi ennyi jeles férfinak nem sikerült, az bizonyo-
san a' 13diknak sem fog repkényt teremni. Az algiri háboru igen ha-
sonlit ahoz, mellyet már 20 év óta küzdenek Moszkaország ellen a' cser-
keszek. Valamint ott, ugy itt is harcra termett, bátor, józan nemzet áll
harczikon, elszántan utolsó csepvérét is örömmel áldozni föl szabad füg-
getlenségéért. Az arabokat ezenkül még vallási vakbuzgalom is tüzezi a'
franciák ellen, mi erejüket kétszerezi, és majd meghódíthatlanokká teszi
őket. Ennyi nehézséget nem képes Franciaország legyőzni. Azon had-
sereg, melly most Valée tábornagyot környezi, alig áll mintegy kétezer
fegyverfogható férfiből; valamennyi kórház tömve betegekkel, és a' na-
ponkinti apró összeütközések az emir sergeivel mindenkor néhány sebe-
sültbe és halotba kerülnek, az egész ügy pedig folyvást csak régi állapot-
jában marad. Legalább 10 ezer fegyveres kiváztatik csupán Medeah és Mi-
liana élelemszerű ellátására, illy roppant sereg tehát csupán szekerek és
még inkább tevék kíséretési mellett tölti el idejét, és egyszersmind foly-
vást ki van tétve a' száglódó arabok öldöklő golyóinak.“

Törökország.

Beyrut, maj. 28. A' hegylakók elhagyák hegyeiket, és városukat
ostromzár alá vevén minden közlekedéstől elmesztének. A' környéken ta-
nyázott egyiptusi sereg mind Beyrutba menekült, mellynek zárott kapuit
egy csapat katonaság őrzi. A' hegyi lakosok részirül a' város megrohaná-
sát várják. Ezen támadásnak nincs egyéb oka, mint hogy Ibrahim b. fegy-
verkiadásra és adófizetésre erőszakkal akarja őket kényszeríteni. A' hegyi
lakosok több ízben megüzenék neki, hogy ők 1839ben a' törökök előnyo-
multakor kapott fegyvert csak annak adják ki, kinek 1832ben adták.
Az adót megfizetik, mihelyt pénzök lesz, mi a' selyem-aratás után történik.
Mivel a' közlekedés egészen meg van szakítva, Damaskusból és Aleppoból
semmi újat nem tudunk.

Alexandria, jun. 6. A' francia gőzös semmi fontost nem hozott a'
keleti ügyben, azért Ali Kairóba ment, hol jelenleg igen nagy az elégü-
letlenség. Az elégületlenség oka leginkább a' nemzetörtség-állítás, mellyet
olly szigorúsággal visznek, hogy a' szegény embernek nem jut ideje a'
gyakorlástul minden napi kenyerét megkeresni. Következő esemény vi-
lágos bizonyosságot tesz errül: Egy arab, kinek négy fia közül hármat vit-
tek nemzetörnek, azaz háromnak kellett mindennap katonai gyakorlást
tenni, kérelemmel járult a' beyhez, de válasz helyett annyi ütleget kapott,
hogy másnak kellett haza vinni, mire fia ment a' beyhez újra előadandó, hogy
egy maga nem bírja az egész családot táplálni. Midőn olly választ akartak
neki is adni mint apjának, elővett egy pisztolyt, és a' beyt agyon lötte.
— Egy dolog, melly itt tegnapelőtt történt, eléggé tanúsítja, milly sors
vár itt az európaiakra, ha egyszer a' benszülőttek vérszemet kaphatnak.
Egy éltes európai, Turcinovichur, Ibrahim jószágai igazgatója, midőn az
utczán menne, egy arab kardot rántott rá, és irtózatosan megszabdalta.
Az arab a' bashagához vitetvén nyugton azt mondá, hogy őt Mohammed
ihlette meg a' keresztyén megöletésire. Turcinovich, bár sok vére folyt el,
életveszélyen kívül van. —

Svédország.

Stockholm, jun. 22. Az alkotmányi választmány azon javaslata, mi-
szerint országgyűlés minden harmadik évben tartassék, tegnapelőtt volt
szönyegen, a' nemesi rend ülésiben. A' miniszter-elnök a' fődologban meg-
egyezett, 's azt tevő hozzá hogy a' kormány is hasonló indítványt teend
's ezt addig halasztják el. Az udvari párt kolomposa Hartmann konokul a'
régibeiz ragaszkodik. — A' választmány határozatot hozott a' választás és
két kamrára oszlas-kérdésben is. —

Gabonaár: Pest, jul. 17kén: Tiszta búza: 230, 220, 205; — Kétezere
190, 180, —; — Rozs 155, 148, —; — Árpa 120, —, —; — Zab 100, 98
94; —; — Köles —, —, —; — Köles kása 260, —, —; — Kukoricza 155,
150, 140; — pesti m. v. garas.

Pénzkelet: Bécs jul. 15kén: 5petes statuskötelezvény: 109¹³/₁₆; 4-
petes: 102⁷/₁₆; 3petes: 83; 1821ki kölesön: 161; 1834ki: 728³/₄; 1839-
ki: 336⁷/₄; Eszterházy-sorsjegy: 44³/₆—45;

Vasutrészvény: ejszaki: 109³/₄—109⁹/₁₆; győri: 109³/₈—109¹/₄;
majlandi: 113¹/₂ nszombati: 103—104; dunagőzhajózási: 698;

Dunavízállás: jul. 17kén délben, 8' 4" 0" a' zerus felett.

Szerkeszti Helme c z y. — Nyomtatja Trattner-Károlyi, uri-uleza 612.